

Ontwerpadvies CBN over leasing (IV) : hoe verwerken bij de leasinggever ?

Auteur(s): Stefaan Van Crombrugge

Editie: 722 p. 5

Publicatiedatum: 31 juli 2014

Ontwerpadvies CBN over leasing (IV) : hoe verwerken bij de leasinggever ?

De Commissie voor Boekhoudkundige Normen behandelt in haar ontwerpadvies van 25 juni 2014 ook de boekhoudkundige verwerking van financiële leasing in de zin van artikel 95 KB/W.Venn. in hoofde van de *leasinggever* (voor de vorige bijdragen in deze reeks over leasing, zie *Balans* nr. 721, 5 en deze editie, p. 1 en p. 3).

a. Toestand vóór het sluiten van het leasingcontract

Vóór het sluiten van het leasingcontract kunnen zich bij de leasinggever twee situaties voordoen : ofwel gaat het om een goed dat wordt aangekocht om in leasing te geven, in welk geval het gaat om een vlottend actiefbestanddeel; ofwel gaat het om een goed dat zich reeds in het vermogen van de leasinggever bevond, in welk geval het geboekt is onder de vaste activa.

Vlottend actief

In het eerste geval worden de aangekochte activa die bestemd zijn voor leasing, door de leasinggever in voorraad gehouden. Hierop zijn de gewone regels van voorraadwijzigingen van toepassing. De Commissie adviseert de volgende boekingen.

* De verwerving van het goed wordt als volgt geboekt : [72205.JPG">schema](#)

* Zolang het gebruiksrecht van het goed niet is overgedragen aan de leasingnemer, zal de leasinggever het voor leasing bestemde goed op elke tussenliggende balansdatum onder de voorraden boeken : [72205\(2\).JPG">schema](#)

Vast actief

In het tweede geval, wanneer het in leasing te geven goed reeds deel uitmaakte van het vermogen van de leasinggever en dus een materieel vast actief is, moet het, zolang het gebruiksrecht niet aan

de leasingnemer is overgedragen, bij de leasinggever worden geboekt als materieel vast actief, waarop de gangbare afschrijvingsregels of de voorgeschreven waarderingsregels van toepassing zijn.

Wij hebben de formulering van dit geval enigszins aangepast, want de door de Commissie gebruikte formulering lijkt ons niet helemaal geslaagd. De Commissie spreekt over het geval "waarin het met het oog op een leasingovereenkomst verworven goed een materieel vast actief is (bijvoorbeeld omdat het reeds deel uitmaakte van het vermogen)". Wanneer het actief verworven is om het in leasing te geven, behoort het tot de voorraden. En indien het reeds deel uitmaakte van het vermogen en daarom een materieel vast actief uitmaakt, is het niet verworven met het oog op leasing.

b. Boeking bij het sluiten van het leasingcontract

b.1. Boeking van de leasingvordering

Door het sluiten van het leasingcontract verkrijgt de leasinggever een vordering op de leasingnemer. Het betreft een vordering op termijn, die bestaat uit de gecumuleerde kapitaalbestanddelen van de door de leasingnemer te betalen leasingsommen, die in feite de aanschaffingswaarde vertegenwoordigen.

Men ziet hier, nu langs de kant van de leasinggever, duidelijk weer de originaliteit van de boekhoudkundige benadering en verwerking van financiële leasing volgens het door de boekhoudwetgeving gehuldigde 'substance over form'-principe : ondanks het feit dat de leasinggever burgerrechtelijk eigenaar is van de geleasede goederen, wordt in zijn balans enkel een vordering geboekt.

Er zijn twee situaties mogelijk. Indien leasing de *normale* ondernemingsactiviteit van de leasinggever uitmaakt, moet de vordering worden geboekt onder de handelsvorderingen (rekeningen 2900 en 400); in dit geval zal het in leasing gegeven actiefbestanddeel initieel onder de voorraden geboekt zijn.

Indien leasing slechts een *toevallige* ondernemingsactiviteit is, wordt de vordering geboekt onder de overige vorderingen (rekeningen 2910 en 416); in dit geval zal het in leasing gegeven actiefbestanddeel initieel geboekt zijn onder de overige materiële vaste activa.

EERSTE SITUATIE : NORMALE ONDERNEMINGSACTIVITEIT

In het geval waarin leasing de normale ondernemingsactiviteit van de leasinggever uitmaakt, zodat het in leasing gegeven actiefbestanddeel initieel onder de voorraden geboekt was, geeft de overdracht van het gebruiksrecht aanleiding tot de volgende boekingen : [72206.JPG">schema](#)

TWEEDE SITUATIE : TOEVALLIGE ONDERNEMINGSACTIVITEIT

In het geval waarin leasing een toevallige ondernemingsactiviteit van de leasinggever uitmaakt, zodat het in leasing gegeven actiefbestanddeel initieel onder de overige materiële vaste activa geboekt was,

geeft de overdracht van het gebruiksrecht aanleiding tot de volgende boekingen :
[72206\(2\).JPG">schema](#)

b.2. Boeking van de winst uit de overdracht van het gebruiksrecht

Wanneer het bedrag van de leasingvordering het bedrag van de aanschaffingsprijs van het geleasede goed overtreft, moet dit verschil naar de mening van de Commissie onmiddellijk en integraal in de resultatenrekening onder de opbrengsten worden geboekt.

Hieruit mag evenwel niet worden afgeleid dat het verschil tussen enerzijds de som van de kapitaalwaarde van het geleasede goed en de gekapitaliseerde interestbetalingen begrepen in de periodieke leasevergoedingen en anderzijds de aanschaffingsprijs van het geleasede goed, die door de leasinggever werd betaald, onmiddellijk en integraal als een gerealiseerde winst zou moeten of mogen worden geboekt. Het gedeelte van de periodieke leasevergoeding, dat overeenstemt met een interestvergoeding, wordt immers niet geactiveerd door de leasinggever, maar a rato van de periodieke betalingen in resultaat genomen.

Herinneren wij eraan dat ook op fiscaal gebied het positieve verschil tussen het deel van de in het contract bepaalde gespreide stortingen, dat de wedersamenstelling van het kapitaal vertegenwoordigt - in voorkomend geval verhoogd met de bij de aanvang van het contract betaalde som -, en de kostprijs van het overgedragen recht, in hoofde van de leasinggever moet worden aangemerkt als een belastbare winst (Ci. RH 421/399.145 van 3 februari 1983, *Bull.Bel.* 1983, (p. 641), nr. 31, a).

b.3. Boeking van het optiebedrag of van de restwaarde

Met betrekking tot de boeking van hetzij het door de leasingnemer verschuldigde bedrag om de koopoptie te lichten, hetzij de restwaarde bij het verstrijken van de overeenkomst van het in leasing gegeven goed, formuleert de Commissie twee regels.

* Wanneer redelijkerwijze kan worden aangenomen dat de leasinggever op het einde van de overeenkomst het voor de lichte van de optie verschuldigde bedrag zal verkrijgen, hetzij doordat de optie gelicht wordt, hetzij door wederverkoop, moet het in de balans van de leasinggever onder de vorderingen te activeren bedrag worden vastgesteld na aftrek van de geschatte restwaarde. Dit bedrag van de restwaarde blijft bij de leasinggever geboekt onder de overige materiële vaste activa of onder de voorraden.

* Wanneer het niet zeker is dat het betrokken bedrag door de leasinggever zal worden verkregen, is het op grond van het voorzichtigheidsbeginsel aan te raden om het in leasing gegeven goed niet te behouden aan de actiefzijde voor een waarde waarover geen zekerheid bestaat. In dit geval moet, op grond van hetzelfde voorzichtigheidsbeginsel, dit bedrag slechts in resultaat worden genomen op het ogenblik dat het door de realisatie van het goed wordt verkregen.

c. Boeking tijdens de looptijd van het leasingcontract

Zodra de overdracht van het gebruiksrecht heeft plaatsgevonden, kunnen geen afschrijvingen meer

worden geboekt, maar moeten waardeverminderingen op vorderingen worden geboekt indien de leasinggever eraan twijfelt of de leasingnemer zijn verplichtingen nog kan nakomen. Verder zijn op vorderingen geen herwaarderingsmeerwaarden mogelijk.

De jaarlijks ontvangen leasevergoeding wordt in de boekhouding van de leasinggever opgesplitst in een kapitaalbestanddeel en een interestbestanddeel. Het kapitaalgedeelte wordt telkens in mindering gebracht van de nog uitstaande vordering. Het rentebestanddeel is de periodieke vergoeding die de leasinggever ontvangt voor zijn tussenkomst in de financiering van het geleasede goed. De jaarlijks opgebrachte rente wordt als opbrengst in de resultatenrekening geboekt onder de post IV.B Opbrengsten uit vlottende activa of I.D Andere bedrijfsopbrengsten.

Die opsplitsing geldt ook op fiscaal gebied. De inning van de vordering tot beloop van het in de leasevergoeding begrepen kapitaal is uiteraard geen belastbare winst; het overschot, het rentebestanddeel, is wel belastbare winst (Ci. RH 421/399.145 van 3 februari 1983, *Bull.Bel.* 1983, (p. 641), nr. 31, d).

d. Boeking bij het einde van het leasingcontract

* Wanneer de leasingnemer zijn koopoptie niet uitoefent en hij het geleasede goed terug aan de overnemer overdraagt, komt dat goed terug op de balans van de leasinggever. De leasinggever duidt in de rechten en verplichtingen buiten balans aan dat de optie uitdooft.

- Indien het goed nog voor exploitatie vatbaar is, wordt de restwaarde geboekt onder de materiële vaste activa en afgeschreven over de vermoedelijke nuttigheidsduur.

- Is het goed niet meer voor exploitatie vatbaar, dan wordt of blijft de restwaarde geboekt onder de overige materiële vaste activa. Het kan ook verkocht worden, in welk geval een verkoop moet worden geboekt via de opbrengstenrekening.

* Wanneer de leasingnemer zijn koopoptie uitoefent en hij het geleasede goed verwerft tegen betaling van het overeengekomen bedrag van de koopoptie, moeten de buitenbalansrekeningen worden tegengeboekt.

- Indien het bedrag van de optie bij de leasinggever geboekt is onder de overige materiële vaste activa, vindt bij de lichte van de optie een realisatie plaats van dit actief.

- Indien de leasinggever de waarde van de optie bij de aanvang van de overeenkomst niet als overige materiële vaste activa heeft geboekt, omdat het lichte van de optie onzeker was, neemt hij de volledige vergoeding bij afloop van het contract in resultaat.

De Commissie neemt hier enkel de hypothese van al dan niet initiële boeking van de waarde van de optie onder de materiële vaste activa in ogenschouw. Klaarblijkelijk is zij vergeten dat ook een initiële boeking onder de voorraden mogelijk is.

Op fiscaal gebied is de winst die wordt verwezenlijkt bij het lichte van de optie, op dat ogenblik belastbaar (*Ibidem*, nr. 31, e).

e. Informatieverschaffing in de toelichting

De leasinggever moet in de toelichting bij de jaarrekening nog bijkomende informatie verschaffen, waarvan de Commissie een overzicht geeft. Zij beveelt ook aan een beschrijving te geven van de belangrijkste bepalingen van de leasingovereenkomst.